

**ST. MUSICA ANTICA DA CAMERA
TE VOORSCHOTEN**

Rapport inzake jaarstukken 2017

INHOUDSOPGAVE

Pagina

RAPPORT

1	Opdracht	2
2	Samenstellingsverklaring	2
3	Algemeen	3
4	Financiële positie	4

JAARREKENING

1	Balans per 31 december 2017	6
2	Winst-en-verliesrekening over 2017	7
3	Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling	8
4	Toelichting op de balans per 31 december 2017	11
5	Toelichting op de winst-en-verliesrekening over 2017	15

OVERIGE GEGEVENS

1	Accountantscontrole	19
2	Verwerking van het verlies 2017	19

BIJLAGEN

3	Bestuursverslag	21
---	-----------------	----

RAPPORT

St. Musica Antica da Camera
Binckhorstlaan 36 - unit M 114
2516 BE Den Haag

KvK 50572032
BTW NL 8228.14.304.B.01
Rabo NL34 RABO 0143 7115 39

<i>Kenmerk</i>	<i>Behandeld door</i>	<i>Datum</i>
1113.2017	HvB	26 april 2018

Geachte bestuursleden,

Hierbij brengen wij verslag uit over boekjaar 2017 met betrekking tot uw stichting.

1 OPDRACHT

Ingevolge uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2017 van de stichting, waarin begrepen de balans met tellingen van € 77.199 en de winst-en-verliesrekening sluitende met een negatief resultaat van € 27.133, samengesteld.

2 SAMENSTELLINGSVERKLARING

Opdracht

Conform uw opdracht hebben wij de jaarrekening 2017 van St. Musica Antica da Camera te Voorschoten bestaande uit de balans per 31 december 2017 en de winst-en-verliesrekening over 2017 met de toelichting samengesteld. De jaarrekening is opgesteld op basis van de door het bestuur van de stichting verstrekte gegevens. De verantwoordelijkheid voor de juistheid en de volledigheid van die gegevens en voor de daarop gebaseerde jaarrekening berust bij het bestuur van de stichting. Het is onze verantwoordelijkheid een samenstellingsverklaring inzake de jaarrekening te verstrekken.

Werkzaamheden

Wij hebben deze samenstellingsopdracht uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands recht en volgens richtlijnen en werkschema's, welke gebaseerd zijn op het NOAB kwaliteitshandboek. De in dit kader uitgevoerde werkzaamheden bestonden in hoofdzaak uit het verzamelen, het verwerken, het rubriceren, vergelijken, partieel controleren en het samenvatten van financiële gegevens. De aard en de omvang van deze werkzaamheden brengen met zich dat deze niet kunnen resulteren in volledige en absolute zekerheid omtrent de getrouwheid van de jaarrekening

Bevestiging

Op basis van de ons verstrekte gegevens hebben wij de jaarrekening samengesteld in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

3 ALGEMEEN

3.1 Bedrijfsgegevens

De activiteiten van St. Musica Antica da Camera bestaan voornamelijk uit het bieden van mogelijkheid tot beoefening van podium kunst. De stichting staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel voor Den Haag onder nummer 41169413.

4 FINANCIËLE POSITIE

Uit de balans is de volgende financieringsstructuur af te leiden:

	31-12-2017		31-12-2016	
	€	€	€	€
Beschikbaar op lange termijn:				
Eigen vermogen		56.597		83.730
Waarvan vastgelegd op lange termijn:				
Materiële vaste activa		9.311		10.994
Werkkapitaal		<u>47.286</u>		<u>72.736</u>

Dit bedrag is als volgt aangewend:

Vorraden	2.700		2.700	
Vorderingen	10.787		11.238	
Liquide middelen	<u>54.401</u>		<u>77.241</u>	
		67.888		91.179
Af: kortlopende schulden		20.602		18.443
Werkkapitaal		<u>47.286</u>		<u>72.736</u>

Tot het geven van nadere toelichtingen zijn wij graag bereid.

Hoogachtend,
SPIN administratie & advies

J.A. van Beveren

C.A.M. Meershoek

JAARREKENING

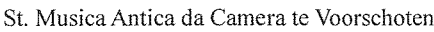
Balans per 31 december 2017

Winst-en-verliesrekening over 2017

Grondslagen voor waardering en resultaatbepaling

Toelichting op de balans per 31 december 2017

Toelichting op de winst-en-verliesrekening over 2017

2 WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2017

		2017		2016
		Begroting	Werkelijk	Werkelijk
		€	€	€
Baten				
Totale opbrengsten	(6)	47.850	53.331	43.461
Totale subsidies en bijdragen	(7)	148.175	155.223	154.435
		196.025	208.554	197.896
Lasten				
Totale beheerslasten	(8)	52.437	82.275	49.388
Totale activiteitenlasten	(9)	144.388	153.492	153.230
Som der bedrijfslasten		<u>196.825</u>	<u>235.767</u>	<u>202.618</u>
Bedrijfsresultaat		-800	-27.213	-4.722
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	(10)	800	80	372
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening		-	27.133	-4.350
Buitengewone lasten	(11)	-	-	-6.890
Resultaat		<u>-</u>	<u>-27.133</u>	<u>-11.240</u>

3 GRONDSLAGEN VOOR WAARDERING EN RESULTAATBEPALING

ALGEMENE GRONDSLAGEN VOOR DE OPSTELLING VAN DE JAARREKENING

De jaarrekening is opgesteld volgens de in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten. Tenzij bij de desbetreffende grondslag voor de specifieke balanspost anders wordt vermeld, worden de activa en passiva gewaardeerd volgens het kostprijsmodel.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming.

Vorraden

Vorraden grond- en hulpstoffen en handelsgoederen worden gewaardeerd tegen verkrijgings-prijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde. Indien middelen niet ter vrije beschikking staan, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden worden gewaardeerd tegen reële waarde.

GRONDSLAGEN VOOR RESULTAATBEPALING**Algemeen**

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de opbrengstwaarde van de geleverde prestaties en verrichte diensten enerzijds, en anderzijds de kosten en andere lasten van het jaar, gewaardeerd tegen historische kostprijzen.

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de netto-omzet en de kosten en andere lasten van het verslagjaar met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

Winsten zijn verantwoord in het jaar waarin de goederen zijn geleverd c.q. de diensten zijn verricht. Verliezen welke hun oorsprong vinden in het boekjaar zijn in aanmerking genomen zodra deze voorzienbaar zijn.

Netto-omzet

Onder netto-omzet wordt verstaan de opbrengst van de in het verslagjaar geleverde goederen en verleende diensten onder aftrek van kortingen en de over de omzet geheven belastingen.

Opbrengsten voortvloeiend uit de verkoop van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de koper. De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend.

Kostprijs van de omzet

De kostprijs van de omzet omvat de kostprijs van de verkochte en geleverde goederen, bestaande uit het directe materiaalverbruik, de directe loon- en machinekosten en de overige directe en indirecte kosten die aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend.

Brutomarge

Het bruto-omzetresultaat bestaat uit de netto-omzet, de overige bedrijfsopbrengsten, de kosten van grond- en hulpstoffen en de kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op de materiële vaste activa zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschaffingswaarde, op basis van de verwachte economische levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van materiële vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

De rentebaten en -lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende rente-opbrengsten en -lasten van uitgegeven en ontvangen leningen.

4 TOELICHTING OP DE BALANS PER 31 DECEMBER 2017

ACTIVA

VASTE ACTIVA

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
1. Materiële vaste activa		
Muziek-instrumenten	9.311	10.787
Kantoor-inventaris	-	207
	<u>9.311</u>	<u>10.994</u>

	Muziek- apparatuur	Muziek- instrumenten	Kantoor- inventaris	Totaal
	€	€	€	€
<i>Boekwaarde per 1 januari 2017</i>				
Aanschaffingswaarde	156	22.328	4.131	26.615
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-156	-11.541	-3.924	-15.621
	<u>-</u>	<u>10.787</u>	<u>207</u>	<u>10.994</u>
<i>Mutaties</i>				
Afschrijvingen	-	-1.476	-207	-1.683
<i>Boekwaarde per 31 december 2017</i>				
Aanschaffingswaarde	156	22.328	4.131	26.615
Cumulatieve afschrijvingen en waardeverminderingen	-156	-13.017	-4.131	-17.304
Boekwaarde per 31 december 2017	<u>-</u>	<u>9.311</u>	<u>-</u>	<u>9.311</u>

VLOTTENDE ACTIVA

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
2. Voorraden		
Voorraad programma's en boekjes	2.700	2.700
3. Vorderingen		
Handelsdebiteuren		
Debiteuren	908	-
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen		
Omzetbelasting	4.304	1.416
Overige vorderingen en overlopende activa		
Overige vorderingen		
Bankrente	-	372
Overlopende activa		
Verzekeringen	3.075	-
Nog te ontvangen subsidies	2.500	9.450
	5.575	9.450
4. Liquide middelen		
ING Bank stichting	54.262	76.880
ING Bank concerten	4	4
Rabobank	68	240
Kas	67	117
	54.401	77.241

De liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. De per 31 december 2017 aanwezige liquide middelen staan de stichting ter vrije beschikking.

PASSIVA

5. EIGEN VERMOGEN

	2017	2016
	€	€
Overige reserves		
Algemene reserve gesubsidieerde activiteiten	9.000	9.000
Resultaatbestemming boekjaar	-27.133	-11.240
Algemene reserve niet gesubsidieerde activiteiten	40.219	52.935
Reserve eigen risico arbeidsongeschiktheid	10.279	10.279
Algemene reserve muziekinstrumenten	24.232	22.756
Stand per 31 december	<u>56.597</u>	<u>83.730</u>
	31-12-2017	31-12-2016
	€	€

6. KORTLOPENDE SCHULDEN

Schulden aan leveranciers en handelskredieten	11.616	3.463
Overige belastingen en premies sociale verzekeringen	2.052	2.048
Overlopende passiva	6.934	12.932
	<u>20.602</u>	<u>18.443</u>

Schulden aan leveranciers en handelskredieten

Crediteuren	<u>11.616</u>	<u>3.463</u>
-------------	---------------	--------------

Overige belastingen en premies sociale verzekeringen

Loonheffing	<u>2.052</u>	<u>2.048</u>
-------------	--------------	--------------

Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2017	31-12-2016
	€	€
Overlopende passiva		
Vakantiegeldverplichting	2.634	2.882
Administratiekosten	2.000	2.000
Voorschoten voorschot subsidies	-	2.550
Voorschot subsidie Den Haag	2.300	2.000
Nagekomen facturen	-	3.500
	<u>6.934</u>	<u>12.932</u>

NIET UIT DE BALANS BLIJKENDE VERPLICHTINGEN

Voor de boekjaren 2018 en 2019 zijn voor € 107.981 verplichtingen aangegaan. Dit betreft huurverplichtingen (€ 2.150), loonkosten (€ 40.657) en uitkoopsommen (€ 65.174) voor musici bij annulering van geprogrammeerde concerten.

TOELICHTING OP DE WINST- EN VERLIESREKENING OVER 2017

	2017		2016
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	€	€	€
Baten			
6. Totale opbrengsten			
Directe opbrengsten			
Recettes Podium Jong Talent	4.750	3.862	9.041
Recettes Barok en Klassiek	2.350	2.407	4.415
Recettes Den Haag	28.400	39.739	23.605
Recettes Overige concerten/ Duivenvoorde	3.250	2.597	2.205
Overige inkomsten	9.100	4.726	4.195
	<u>47.850</u>	<u>53.331</u>	<u>43.461</u>
7. Totale subsidies en bijdragen			
Subsidies			
Subsidie OCW en cultuurfondsen	12.250	12.204	15.000
Gem. Den Haag, meerjaren beleidsplan	95.991	99.888	97.690
Overige subsidies Gem. Den Haag			
Culturele projecten	2.000	2.000	-
Overige subsidies/bijdragen uit publieke middelen	5.500	5.500	6.235
	<u>115.741</u>	<u>119.592</u>	<u>118.925</u>
Overige bijdragen private middelen			
Donaties vrienden	15.000	14.731	15.230
Donaties t.b.v. Broken Consort	-	4.185	4.455
Bijdragen private fondsen	17.434	16.715	15.825
	<u>32.434</u>	<u>35.631</u>	<u>35.510</u>
8. Totale beheerslasten			
Personele beheerslasten			
Lonen en salarissen	15.840	16.188	14.491
Sociale lasten	2.817	3.059	3.057
	<u>18.657</u>	<u>19.247</u>	<u>17.548</u>

	2017		2016
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	€	€	€
<i>Lonen en salarissen</i>			
Bruto loon en ingehuurd personeel	15.840	16.188	15.451
Vrijval loonkosten reserveringen	-	-	-960
	<u>15.840</u>	<u>16.188</u>	<u>14.491</u>
<i>Sociale lasten</i>			
Premies sociale verzekeringswetten	2.141	2.383	2.382
Ziekteverzuimverzekering	676	676	675
	<u>2.817</u>	<u>3.059</u>	<u>3.057</u>
Afschrijvingen			
Muziekinstrumenten	850	1.476	1.476
Kantoorinventaris	350	206	206
	<u>1.200</u>	<u>1.682</u>	<u>1.682</u>
Overige bedrijfskosten			
Huisvestingskosten	3.780	4.022	3.705
Kantoorkosten	6.019	5.551	6.343
Verkoopkosten	15.800	42.812	11.723
Algemene kosten	6.981	8.961	8.387
	<u>32.580</u>	<u>61.346</u>	<u>30.158</u>
<i>Huisvestingskosten</i>			
Huur kantoor	<u>3.780</u>	<u>4.022</u>	<u>3.705</u>
<i>Kantoorkosten</i>			
Automatiseringskosten	400	228	299
Porti	400	312	169
Contributies en abonnementen	950	860	793
Secretariaatskosten	4.269	4.151	5.082
	<u>6.019</u>	<u>5.551</u>	<u>6.343</u>

	2017		2016
	Begroting	Werkelijk	Werkelijk
	€	€	€
<i>Verkoopkosten</i>			
Publiciteit stichting algemeen	12.000	11.946	10.723
Publiciteit specifiek	3.800	2.477	-
Publiciteit volgens Communicatieplan	-	15.719	-
Huisstijl volgens Communicatieplan	-	12.670	-
Musica Antica Muziekprijs	-	-	1.000
	<u>15.800</u>	<u>42.812</u>	<u>11.723</u>

Algemene kosten

Administratiekosten	2.500	2.162	2.001
Kosten boekhouding	2.000	2.239	2.917
Verzekering	550	530	530
Bankkosten	931	1224	924
Instrumenten onderhoud en verzekering	700	2.511	1.048
Bestuurskosten	300	295	615
Overige algemene kosten	-	-	302
	<u>6.981</u>	<u>8.961</u>	<u>8.387</u>

9. Totale activiteitenlasten

Personele activiteitenlasten

Lonen en salarissen	50.012	51.260	45.889
Sociale lasten	8.921	9.686	9.679
Overige personeelskosten	5.000	4.302	4.544
	<u>63.933</u>	<u>65.228</u>	<u>60.112</u>

Lonen en salarissen

Bruto loon en ingehuurd personeel	50.012	51.260	48.929
Vrijval loonkosten reserveringen	-	-	-3.040
	<u>50.012</u>	<u>51.260</u>	<u>45.889</u>

Sociale lasten

Premies sociale verzekeringswetten	6.783	7.548	7.541
Ziekteverzuimverzekering	2.138	2.138	2.138
	<u>8.921</u>	<u>9.686</u>	<u>9.679</u>

Overige personeelskosten

	2017	2016
	Begroting	Werkelijk
	€	€
Kosten vrijwilligers	5.000	4.193
Overige personeelskosten	-	109
	<u>5.000</u>	<u>5.749</u>

Materiële activiteitenlasten

Kostprijs van de omzet

Podium Jong Talent	7.000	6.897	18.868
Barok en Klassiek	6.750	6.766	10.144
Concerten Den Haag	48.280	51.269	55.360
Concerten Den Haag EUBO	9.950	10.596	-
Educatieconcert	1.500	1.500	1.611
Overige concerten/ Duivenvoorde	6.575	6.122	2.205
Activiteiten vrienden	-	530	75
Bijdrage Broken Consort	400	4.585	4.855
	<u>80.455</u>	<u>88.264</u>	<u>93.118</u>

Financiële baten en lasten

10. Rentebaten en soortgelijke opbrengsten

Rente spaarrekening	<u>800</u>	<u>80</u>	<u>372</u>
---------------------	------------	-----------	------------

Buitengewone baten en lasten

11. Buitengewone lasten

Incidenteel juridisch advies	-	-	-5.485
Afboeking ten onrechte opgevoerde vordering 2015	-	-	-1.405
	<u>-</u>	<u>-</u>	<u>-6.890</u>

OVERIGE GEGEVENS

OVERIGE GEGEVENS

1 Accountantscontrole

Aangezien de stichting valt binnen de door de wet, in artikel 2:396 lid 1 BW gestelde grenzen, is de vennootschap vrijgesteld van accountantscontrole. Om deze reden is aan de jaarrekening geen controleverklaring toegevoegd.

2 Verwerking van het verlies 2017

Overeenkomstig de wettelijke bepalingen is het verlies ad € 27.133 over 2017 in mindering gebracht op de overige reserves. Dit is reeds in de jaarrekening verwerkt.

BIJLAGEN

Toelichting op de jaarrekening-2017

Artistiek verslag

In 2017 bestreek het programma een periode van 500 jaar: van de vroegste Nederlandse meerstemmige vocale muziek en de eerste protestantse kerkmuziek na Luthers reformatie, tot vroegromantische kamermuziek van Wölfl, Beethoven en Moscheles - ons publiek had dit jaar weer veel te horen. Samen met ons publiek mochten we musici uit de hele wereld begroeten.

Het op termijn wegvallen van belangrijke subsidies in Voorschoten betekende in 2017 de beëindiging van de twee series *Podium Jong Talent* en *Barok & Klassiek*. Tegelijkertijd was het ook het geboortjaar van een nieuwe serie op Kasteel Duivenvoorde (in seizoen 2017-2018 voor het eerst met drie concerten). In totaal organiseerde Musica Antica in 2017 27 concerten.

Nieuwe huisstijl en nieuwe locaties

Vernieuwing van de huisstijl in 2017 ging hand in hand met het kiezen van nieuwe locaties voor sommige concerten. Naast concerten in de bekende locaties zoals de Lutherse Kerk en de Paleiskerk in Den Haag vonden optredens plaats op Kasteel Duivenvoorde in Voorschoten en in Sociëteit de Vereeniging in de Haagse Kazernestraat. De akoestiek van beide zalen is ideaal voor het uitvoeren van kamermuziekwerken. Ook architectonisch en qua inrichting passen deze zalen bij onze programmering. Het publiek was zeer enthousiast over vernieuwing van de concertlocaties. Het werd weer duidelijk hoe cruciaal de juiste akoestiek is voor de effectvolle uitvoering van (Oude) muziek.

Europese Dag van de Oude Muziek, unieke projecten van de conservatoria en een bijzondere seizoensoening

Enkele belangrijke hoogtepunten werden gerealiseerd in samenwerking met partnerorganisaties en conservatoria. Zo was Musica Antica medeorganisator en gastheer van het internationale congres van het Réseau Européen de Musique Ancienne, dat in Den Haag plaatsvond ter gelegenheid van de Europese Dag van de Oude Muziek. Het European Union Baroque Orchestra (EUBO) gaf masterclasses voor Haagse conservatoriumstudenten en trad samen met de internationaal bekende oude muzieksterren Maria Keohane (sopraan) en Lars Ulrik Mortensen (klavecimbel en leiding) op in de uitverkochte Lutherse Kerk. Op het programma stonden werken van Händel.

In diezelfde kerk verzorgden studenten van het Conservatorium van Amsterdam een concert met drie verschillende koren van zangers en instrumentalisten, die op verschillende plekken in de kerk opgesteld stonden. Dat was toenmaals een gebruikelijke praktijk, die in het hedendaagse, naar vernieuwing zoekende, concertleven echter vergeten was. Onder leiding van Jos van Veldhoven musicerden de studenten vanaf verschillende galerijen en middenin de kerkzaal en lieten het publiek horen hoe Dolby Surround in de 17^e eeuw klonk.

Onze seizoensoening werd mede mogelijk gemaakt door de steun van de Spaanse Ambassade in Den Haag. Speciaal voor deze gelegenheid had het Spaanse ensemble La Caravaggia een nieuw programma gemaakt rond Juan del Encina. Deze componist blies in de vroege 16^e eeuw de Spaanse conservatieve vocale stijl nieuw leven in, onder andere door het gebruik van elementen uit de volksmuziek.

Als bijzondere verrassing voor ons publiek werd er in samenwerking met Cantus Thuringia een opmaatconcert georganiseerd, tevens Vriendenconcert voor de trouwe donateurs van Musica Antica. Naar aanleiding van het Lutherjaar presenteerde het Duitse vocale topensemble een programma met door Luther beïnvloedde koormuziek.

Jong talent in *Bach op Vrijdag*, nooit gehoorde kamermuziek en Kasteel Duivenvoorde

In 2017 was het 250 jaar geleden dat Telemann overleed. Daarom presenteerden studenten in de serie *Bach op Vrijdag* - onze serie voor jong talent en conservatoriumprojecten - een prachtig programma rond de grote barokcomponist. Dit was tegelijkertijd het openeningsconcert van een door het Koninklijk Conservatorium georganiseerd Telemann-Festival. Verder vonden onder leiding van Oude Muziek-specialisten als Mienke van der Velden en Viola de Hoog concerten in zeer gevarieerde bezettingen plaats met werken van o.a. Bach en Purcell.

Onze première in Sociëteit de Vereeniging in de Kazernestraat hadden we in oktober met twee kamer-muziekconcerten. In een uitverkocht huis verzorgden aanstormend jong talent Octavie Dostaler-Lalonde (cello) en Artem Belogurov (fortepiano) een programma met kamermuziek van Beethoven en tijdgenoten. Een maand later stond ter gelegenheid van het 100-jarig jubileum van de Finse Onafhankelijkheidsverklaring in 1917 een programma met de vroegste Finse kamermuziek op het programma.

In het openingsconcert van onze nieuwe serie *Oude Muziek in Duivenvoorde*, op het gelijknamige kasteel, namen artistiek leider Jörn Boysen en zijn ensemble Musica Poetica het publiek mee naar de zeventiger jaren van de 18^e eeuw. Na jaren van onderzoek heeft het ensemble, bestaand uit musici, acteurs en zangers, een bijzonder stuk muziektheater weer tot leven gebracht. Het betreft Georg Benda's *Ariadne auf Naxos*, Mozarts favoriete stuk muziektheater. Samen met de passende gelaatsuitdrukkingen en gebaren werd een reconstructie geschapen van de muziektheaterpraktijk uit de Mozarttijd. De inrichting en sfeer van de Marotzaal op Duivenvoorde maakte deze middag tot een *Gesamtkunstwerk*, die een grote indruk maakte op het publiek.

Aan de programmering voor het nieuwe seizoen 2018-2019 begon Boysen eind van het jaar. Inmiddels is deze voltooid.

Oude Muziek in Duivenvoorde

In mei-april 2017 kwam na meer dan 15 jaar een einde aan de concertseries *Podium Jong Talent* en *Barok & Klassiek*. Door teruglopende gemeentelijke subsidie door de Gemeente Voorschoten heeft Musica Antica moeten besluiten het aantal van 11 concerten in Voorschoten te reduceren. In plaats daarvan startten we een nieuwe serie met 3 concerten, *Oude Muziek in Duivenvoorde*, waarin kasteel Duivenvoorde centraal staat. Oude Muziek is thuisgekomen: een groot deel van het repertoire dat Musica Antica programmeert, is gecomponeerd voor òf een kerk òf voor salons van adel of burgerij, en met kasteel Duivenvoorde kunnen we die laatste locatie vanaf 2017 aan het concertpubliek bieden.

Centraal element in deze serie is de vroeg-18^e eeuwse Marotzaal, de pronkzaal van het kasteel. Deze voor Nederland unieke Lodewijk XIV-zaal heeft een uitstekende akoestiek, maar er is veel meer. Oude Muziek in Duivenvoorde is een *Gesamtkunstwerk*: de zaal, gesierd door portretten van de opeenvolgende generaties Van Wassenaer, een van de oudste adellijke families van het gewest Holland, werd gebouwd in de tijd van Musica Antica's repertoire en ademt de sfeer van die tijd. De visie van Musica Antica en Duivenvoorde gaan gelijkop: het bieden van historisch kloppende inhoud. Naast een artistieke verrijking zet Musica Antica eop in om met deze nieuwe concertlocatie meer en nieuw publiek te trekken.

Publiciteit en marketing

Bezoekcijfers en recettes van de concerten van Musica Antica gaven de afgelopen jaren een uiteenlopend beeld te zien. Totaal concertbezoek varieerde tussen 3.250 en 3.350, het gemiddelde bezoek stond op 109 (2014 en 2015) en op 116 in 2016. Recettes van met name de concerten in Den Haag namen echter langzaam af. Sinds 2015 gaven de concerten een teruggang in betalend publiek te zien; de vertrouwde marketingaanpak verloor langzaam effect.

Bestuur en directie zagen dat groei noodzakelijk is om de ambities van Musica Antica blijvend waar te maken. In januari 2017 werd Dimitri van der Werf gevraagd een communicatieplan te schrijven met als doel om de band met het bestaande publiek te versterken en nieuw publiek naar de concerten te trekken. Het plan maakte een analyse van waar de bestaande praktijk de groei van concertbezoek in de weg zat. Musica Antica richtte zich vooral op de eigen achterban, de pr-teksten waren wat in zichzelf gekeerd en de presentatie was niet meer eigentijds genoeg.

Bij de pr-aanpak moet voortaan de inhoud centraal staan en laten zien wat de optredende musici drijft. De vormgeving wordt bij de tijd gemaakt en dat moet getoond worden via mooier en beter drukwerk en via digitale media. Zeer belangrijk is ook dat de uitstraling van de concerten verbetert, deels via nieuwe locaties met potentie, zoals de Oud-Katholieke Kerk, Sociëteit de Vereeniging en Kasteel Duivenvoorde.

Vanaf januari is de directie, versterkt met de nieuwe communicatiemedewerker Dimitri van der Werf, aan de slag gegaan met het uitvoeren van het communicatieplan. Om de uitstraling van Musica Antica aansprekender te maken, schrijft Dimitri sinds januari de teksten in nieuwsbrieven en advertenties. Zijn frisse 'tone of voice' heeft aanwijsbaar effect: de bestellingen op de verstuurde nieuwsbrieven nemen significant toe en de respons op de advertenties in Den Haag Centraal is groot. We zijn de musici meer

gaan inzetten en betrekken bij het pr-effect van hun drijfveren voor hun muziekeuze. Belangrijk onderdeel van het communicatieplan is vernieuwing van Musica Antica's uitstraling. Ontwerpbureau Vruchtvrucht heeft onze nieuwe huisstijl ontworpen die we inzetten in de jaarbrochure, advertenties, posters, nieuwsbrieven en programmaboekjes.

Uitvoering van dergelijke plannen is kostbaar. Activiteiten uit het communicatieplan kostten in 2017 in totaal € 28.389. Dat investeert Musica Antica uit haar eigen reserves. Ook in 2018 zal nog een (kleinere) investering nodig zijn, waarna in 2019 de communicatiekosten geheel door de toegenomen inkomsten gedekt moeten worden. Maar al in 2017 hebben de uitgevoerde verbeteringen groot effect. Concertbezoek steeg van 3.247 (2016) naar 3.774, gemiddeld concertbezoek steeg van 116 naar 140 en de recettes stegen in Den Haag met bijna 60%. De concerten van Musica Antica staan vanaf 2017 weer volop in de aandacht en krijgen het vele bezoek dat ze verdienen!

Samenwerking

Als organisatie met grote ambities en relatief beperkte middelen is samenwerking voor Musica Antica van groot belang. De verschillende samenwerkingsverbanden van Musica Antica functioneerden in 2017 tot wederzijdse tevredenheid. In 2017 werkte Musica Antica samen met het Koninklijk Conservatorium, de Lutherse Kerk en de Paleiskerk te Den Haag, Kasteel Duivenvoorde, de Koninklijke Schouwburg, Stichting Musica Poetica, de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht, de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten, het Réseau Européen de Musique Ancienne, de Ambassade van Spanje en het Zuiderstrandtheater. In de concertprogrammering werkte Musica Antica samen met verschillende ensembles bij het samenstellen van hun concertprogramma's.

Subsidies, fondsen, particuliere bijdragen

Speciale aandacht verdient de steun die Musica Antica opnieuw mag ontvangen van de Gemeente Den Haag in het kader van het in 2017 ingegane Meerjarenbeleidsplan Kunst en Cultuur 2017-2020. Het is zeer verheugend dat de kenmerkende en onderscheidende artistieke doelstellingen en ambities van Musica Antica, geschraagd door een gedegen zakelijke ondersteuning, door de Gemeente Den Haag erkend worden en ook in de periode 2017-2020 financiële steun zullen ontvangen.

Het bestuur is zeer erkentelijk voor de in 2017 ontvangen steun van subsidiegevers. Van oudsher is dat de gemeentelijke subsidiëring van Voorschoten en Den Haag.

Andere subsidiegevers waren in 2017: Fonds 1818, de Stichting Sint Nicolaas Gasthuis, het Rabobank Stimuleringsfonds Regio Den Haag, de Van den Berch van Heemstede Stichting, de Kattendijke/Drucker Stichting, de Stichting "Orlanda Goban", de Ambassade van Spanje, de M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting, de Van Ommeren-de Voogt Stichting, de Louise de Lang-van Schaik Stichting, het Prins Bernhard Cultuurfonds Zuid-Holland en de Stichting Gilles Hondius Foundation.

Speciale dank verdienen de trouwe Vrienden van Musica Antica, die in 2017 een aanzienlijke financiële bijdrage leverden.

Educatie

Op 30 november organiseerde Musica Antica het jaarlijkse educatieconcert, ditmaal op basisschool De Oase in de Haagse wijk Rosenberg. Ensemble Musica Poetica gaf een schoolconcert waarin Jörn Boysen samen met enkele musici en acteurs/zangers Michal Bitan en João Paixão een les over gaf over affecten in de muziek. In het concert ging het om het uitdrukken van gevoelens door zang, muziek en acteren.

Aan de hand van een duet tussen een optimist en een pessimist van Jean Baptiste Stuck, lieten ze de kinderen beleven hoe artiesten ook zonder camera's en speciale effecten het publiek kunnen betoveren. De acteurs maakten veel indruk en de "ridderpiano" (klavecimbel) was een groot succes. Leerlingen en leraren kijken uit naar een vervolg. In 2018 zullen we echter ook terugkeren naar het vernieuwde gebouw van basisschool "De Krullebaar".

Bestuur en directie

Het bestuur van de stichting bestond in het verslagjaar 2017 uit Nicole Stolk-Luyten (voorzitter), Els van Klink-Klein Velderman (secretaris), Laura Rath (tot 28-4), opgevolgd door Sven de Jongh (penningmeester), Jan-Peter Mout en Annette de Vries (vanaf 20-2).

De directie bestond uit Jörn Boysen (artistiek leider) en Ernst Jaap Rozenboom (zakelijk leider).

Vrijwilligers

Evenals voorgaande jaren werd Musica Antica ondersteund door zo'n twintig enthousiaste vrijwilligers. In 2017 stond een kernteam de directie terzijde op de terreinen boekhouding en administratie, kassa- en concertdiensten, databeheer en het schrijven van programmatoelichtingen.

Instrumentenfonds

Evenals voorgaande jaren werden de klavecimbels van Musica Antica in 2017 gebruikt bij de eigen concerten in Voorschoten en Den Haag. Daarnaast werden de beide toetsinstrumenten, de viool en de viola da gamba ingezet voor extern gebruik en verhuur.

Governance Code Cultuur

De inrichting van de organisatie van Musica Antica is in overeenstemming met de Governance Code Cultuur. Door omvang en activiteiten is gekozen voor het Bestuursmodel; de verhouding tussen bestuur en directie is geregeld in een bestuurs- en een directiereglement. Daarnaast zijn er financiële procedures vastgelegd om financiële handelingen en controle daarop gescheiden te houden.

Financieel verslag

De jaarrekening is volgens Spin Administratie & Advies overeenkomstig in Nederland algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving (titel 9, boek 2 van het Burgerlijk Wetboek) opgesteld. Zij dient mede als basis voor de specifieke verantwoordingen aan subsidiegevers. De opstelling van de cijfers is evenals 2016 conform de aanwijzingen van de Gemeente Den Haag.

In 2017 steeg het totaal van de **Directe opbrengsten** ten opzichte van het jaar daarvoor. In 2017 kwam er een eind aan de concertseries *Podium Jong Talent* en *Barok & Klassiek* in Voorschoten en dus hebben de recette-inkomsten als hier vermeld alleen betrekking op het eerste halfjaar. Door teruglopende gemeentelijke subsidiëring vanaf 2017 moest Musica Antica besluiten om de II concerten in deze twee series te vervangen door minder, maar artistiek nog interessantere concerten. Dat is de serie *Oude Muziek in Duivenvoorde* geworden: 3 concerten met topensembles in Kasteel Duivenvoorde, waarvan het eerste concert op 17 september al geheel uitverkocht was.

De recette-inkomsten in Den Haag geven een opvallend beeld: een stijging met meer dan € 11.000 en een daaraan ten grondslag liggende toename van concertbezoek van 2.272 in 2016 naar 3.186 in 2017. Deze groei is het resultaat van een investering in een verbetering van de uitstraling van Musica Antica, ondersteund door een intensivering van de reclame inspanning op reguliere en sociale media. Het verschil tussen het hoge artistieke niveau van de concerten en daarbij achterblijvend concertbezoek in de afgelopen jaren bracht bestuur en directie ertoe om naar nieuwe wegen te zoeken om het concertbezoek te laten toenemen. Het was nodig om daartoe uit eigen middelen fors te investeren. Vanaf de presentatie van de programmering van het seizoen 2017-2018, in mei 2017 toen de nieuwe jaarbrochure uitkwam, werd de vernieuwde aanpak zichtbaar. Verfrissing van de huisstijl en uitbreiding van communicatiemiddelen vergrootten de aantrekkelijkheid van de Haagse concerten aanzienlijk, en daarmee concertbezoek en dus ook recette-inkomsten. De groei van recettes komt ook deels door een prijsverhoging van de concertkaartjes. In het nieuwe seizoen zijn de prijzen daarvan verhoogd om bezoekers een drankje aan te kunnen bieden en zo een warmere, gastvrije sfeer te creëren tijdens de concerten. Nota bene: de groei van de recettes vond voornamelijk in de tweede helft van 2017 plaats.

Bij de **Overige inkomsten** (sponsoring, instrumentenverhuur, advertenties, verkoop eigen publicaties, e-mailings/gastaankondigingen, etc.) werd de verwachte groei niet gerealiseerd.

Subsidie OCW en cultuurfondsen, waaronder de SKIP-regeling van het Fonds Podiumkunsten, kwam in 2017 als begroot uit. Musica Antica is zeer gelukkig met de verlengde ondersteuning door de Gemeente Den Haag in het kader van het Kunstenplan 2017-2020, waarvan 2017 het eerste jaar was. De jaarlijkse subsidie van de Gemeente Den Haag (briefnummer: ABBA/VL/6606) volgens het Meerjarenbeleidsplan Kunst en Cultuur 2017-2020 bedroeg € 97.690, aangevuld met € 2.198 aan Trendbijdrage. Musica Antica ontving een subsidie van de Gemeente Den Haag Culturele Projecten voor een concert van het European Union Baroque Orchestra. Onder Overige bijdragen uit publieke middelen staat de steun van de Gemeente Voorschoten vermeld.

Het totaal van de Overige bijdragen private middelen bleef grotendeels gelijk ten opzichte van 2016. Weliswaar namen de Donaties van Vrienden licht af, maar de Bijdragen Private fondsen stegen. Deze bijdragen bestonden uit steun voor de 5 aparte concertseries. In Den Haag ontvingen we steun van Fonds 1818, de Stichting Sint Nicolaas Gasthuis, het Rabobank Stimuleringsfonds Regio Den Haag, de Van den Berch van Heemstede Stichting, de Kattendijke/Drucker Stichting en de Stichting "Orlanda Goban" voor de serie *Bach op Vrijdag* en van de Ambassade van Spanje voor één concert in de serie *Oude Muziek Nieuw*. In Voorschoten ontvingen we bijdragen van de M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting, de Van Ommeren-de Voogt Stichting en Fonds 1818 voor de serie *Podium Jong Talent*; van de Louise de Lang-van Schaik Stichting voor de serie *Barok & Klassiek* en van de M.A.O.C. Gravin van Bylandt Stichting, de Louise de Lang-van Schaik Stichting, het Prins Bernhard Cultuurfonds Zuid-Holland en de Stichting Gilles Hondius Foundation voor de serie *Oude Muziek in Duivenvoorde*. Ook is hierin een subsidievrijval opgenomen. De hoogte van de Donaties t.b.v. Broken Consort zijn afhankelijk van de activiteiten van dit ensemble; de inkomsten lopen gelijk met de Bijdrage Broken Consort (zie Materiële activiteitenlasten).

De verdeling in Beheerslasten en Activiteitenlasten geeft de splitsing aan tussen overhead en direct aan activiteiten gerelateerde lasten.

Personele beheerslasten bestaan uit 24% van de totale salariskosten; deze stegen licht ten opzichte van de begroting in 2016, door aantreden van de nieuwe communicatiemedewerker. Onder deze post valt werk van zakelijk leider en communicatiemedewerker dat betrekking heeft op kantoorwerk. De overige salariskosten vallen onder personele activiteitenlasten. De loonkosten zijn berekend op basis van de CAO Nederlandse Podia.

De hoogte van de Afschrijvingen was gelijk aan 2016. Het bedrag wordt, na verkrijgen van toestemming van de Gemeente Den Haag, toegevoegd aan de Algemene reserve muziekinstrumenten.

Het totaal van de Overige bedrijfskosten steeg ten opzichte van 2016 zeer aanzienlijk. Dat komt door de onder Verkoopkosten vermelde grote investering in verbetering van de publiciteit waarmee Musica Antica in 2017 startte. De verfrissing van de Huisstijl volgens het Communicatieplan was een eenmalige uitgave in 2017, terwijl de investering in Publiciteit volgens het Communicatieplan voor ieder afzonderlijk concert een vergroting van pr-middelen vergde (advertenties, posters, nieuwsbrieven, krantenmailings). In 2017 investeerde Musica Antica in totaal € 28.389 in verbetering van publiciteit en communicatie. De huisvestingskosten stegen iets door huurverhoging, de kantoorkosten namen af. Algemene kosten stegen door een revisie van één van de beide klavecimbels; kosten hiervan, à € 2.257, worden ten laste van de Algemene reserve muziekinstrumenten gebracht.

Personele activiteitenlasten bestaan uit salariskosten van de artistiek leider en dat deel van het werk van de zakelijk leider en communicatiemedewerker dat direct aan de concertactiviteiten gerelateerd is. Het totaal hiervan kwam hoger uit dan in 2016 door aantreden van de nieuwe communicatiemedewerker. Deze post bestaat ook uit overige personeelskosten, waaronder de kosten van de vrijwilligers. Die laatste waren in 2017 lager, door efficiënter inzetten van vrijwilligers. De loonkosten zijn berekend op basis van de CAO Nederlandse Podia.

De Materiële activiteitenlasten bestaan uit de directe kosten die voor de (organisatie van) de concertseries gemaakt worden. De concertkosten voor *Podium Jong Talent* en *Barok & Klassiek* waren lager dan begroot. De totale concertkosten Den Haag (inclusief concert EUBO) stegen ten opzichte van de begroting door meer podiumhuur en hogere kosten voor ticketing en horeca. Het Concert Den Haag EUBO

was een bijzonder concert, waarvoor de gemeente Den Haag subsidie verstrekke in de regeling Culturele Projecten 2017-1. Het werd gegeven door het European Union Baroque Orchestra en was de kroon op het internationale congres van de Réseau Européen de Musique Ancienne, waarvan Musica Antica en o.a. het Festival Oude Muziek lid zijn, dat die week in Den Haag georganiseerd werd. Begroot waren 225 bezoekers; gerealiseerd werd een concertbezoek van 265. Kosten van de nieuwe serie *Oude Muziek in Duivenvoorde* bleven binnen de begroting. De *Bijdrage aan het Broken Consort* werd geheel opgebracht door specifiek daartoe ontvangen donaties

De rente was zo laag dat de begrote hoogte niet gehaald werd.

Het jaar 2017 werd conform verwachting en planning met een negatief resultaat afgesloten.

In deze jaarrekening is ook de weergave van het **Eigen Vermogen** gepreciseerd. Het bestaat uit de Algemene reserve gesubsidieerde activiteiten, Resultaatbestemming boekjaar, Algemene reserve niet-gesubsidieerde activiteiten (opgebouwd uit bijdragen uit vriendendonaties voor activiteiten die niet gesubsidieerd worden), de Reserve eigen risico arbeidsongeschiktheid en de Algemene reserve instrumenten (onderhoud en vervanging). Het bestuur van Musica Antica heeft besloten om de revisiekosten van een klavecimbel ten laste te brengen van de Algemene reserve muziekinstrumenten en om de afschrijving op de instrumenten aan deze reserve toe te voegen. Het negatieve resultaat is het directe gevolg van de grote investering die in 2017 gedaan werd ter verbetering van de communicatie. Het bestuur heeft besloten om het negatieve resultaat ten laste van de Algemene reserve niet-gesubsidieerde activiteiten te brengen.

Het Eigen Vermogen vertoont daarmee met een totaal van € 56.597 een daling van € 27.133 ten opzichte van 2016.

Goedgekeurd en vastgesteld door het bestuur,

Den Haag, 26 april 2018

N.C. Stolk-Luyten
Voorzitter

S.O. de Jongh
Penningmeester